

Malmros er nemlig helt sin egen. »Skønheden og udyret« er en morsom og underfundig film, ikke epigoneri, som forfalder til simili-gallisk og pseudo-intellektuel marathon-snak omset til århusianske sætstykker. Og hvad den måske her og der mangler i analytisk og filosofisk dybde, opvejes tifold af dens perlende lune og gennemførte inderlige sympati for alle sine personer. Man kan måske savne lidt social relation og realisme i dens omgang med nutiden. F.eks. er det måske et lige lovligt krisefrit stykke provinsidyl, man skimter bag personernes gøren og laden. Og relanceringen af Jønne som mandstype er vel strengt taget et krisetegn. Endelig har jeg hørt indvendinger, i øvrigt fra kvinder, mod Jesper Kleins faderfigur som gentagende og vildt urealistisk og usandsynlig. Mod alle indvendinger kan man holde frem, at Malmros' film er en komedie. Den fortæller om virkeligheden ved at overdribe og grotesk udlevere. En oplyst komedie om mænd og deres besynderlige forhold til den seksuelle verden, et lærestykke

som hele tiden har det gamle formål for øje, nemlig at gavne og fornøje.

Bo Tao Michaëlis

SKØNHEDEN OG UDYRET

Danmark 1983. **P-selskab:** Per Holst Filmproduktion. Med støtte fra Det danske Filminstitut ved konsulenterne Christian Clausen og Jørgen Melgaard, kr. 3,9 mill. **P-leder:** Ib Tardini. **I-leder:** Janne Find. **Instr/Manus:** Nils Malmros. **Instr-ass:** Søren Kjær Nielsen. **Scripter:** Hannah Lowy. **Stills:** Susanne Mertz. **Foto:** Jan Weincke. **Ass:** Søren Berthelin. **Farve:** Eastman. **Grip:** Otto Stenov. **Lys:** Ted Lindahl/Ass: Thomas Neivelt. **Klip:** Birger Møller Jensen. **Ark:** Peter Højmark. **Rekvis:** Søren Kragh Sørensen/Ass: Finn Richardt. **Kost:** Manon Rasmussen. **Musik:** Gunner Møller Pedersen, Henry Purcell. **Tone:** Leif Jensen, Niels Arild Jensen/Ass: Lars Lund. **Make-up:** Birthe Lyngsø.

Medv: Jesper Klein, Line Arlien-Søborg, Merete Voldstedlund, Carsten Jørgensen, Jan Johansen, Eva Schjoldager, Brian Theibel, Michael Nørgaard, Lone Elliot.

Længde: 90 min., 2470 m. **Udl:** Kærne film. **Prem:** 11.11.83 – Dagmar + Tivoli + Amager Bio + Bio Lyngby + Hvidovre Bio + Husum Bio + Bio Trio + Biografen (Århus) + Scala (Aalborg) + Esa (Esbjerg) + Folketeatret (Odense) + Palads (Frederikshavn) + Bio (Hjørring) + Scala (Holstebro) + Saga (Nakskov) + Scala (Nykøbing F) + Bio (Næstved) + Grand (Randers).

ROCKING SILVER

Instruktør: ERIK CLAUSEN

Clausen (og Petersens) tredje film »Rocking Silver« er på mange måder en videreudvikling eller en fortsættelse af deres første film »Cirkus Casablanca«. Igen handler det om velfærdsgenerationen – eller rettere dens bagside, d. v. s. dem, der voksede op i 50erne, skulle gøre karriere i 60erne og 70erne, men som ikke rigtig passede ind i systemet. Det er en samling Larsen'er, der har opdaget, »at så er det hele faktisk temmelig skidt«. De bryder op fra deres mere eller navnlig mindre borgerlige tilværelse og forsøger sig med en alternativ, fri tilværelse på landevejen.

I en vellavet, kærlig, sort-hvid og nostalgisk pre-fortekst-indledning af den type, der har været så populær i de senere år, møder vi fire arbejderdrengene, der i 1956 danner et rock n' roll-orkester, »Rocking Silver«. Tiderne skifter, og ca. 25 år senere er lederen Benny en veletableret havnearbejder i Esbjerg med parcelhus, bil, kone og datter i nævnte rækkefølge. Ved en blokade på havnen opfordrer en arbejdskammerat ham til at synge en sang for at opmuntre gutterne, og straks efter bliver denne kørt ned og dræbt ved et hændeligt blokadeuheld. Og her har vi så filmens grundtema: Benny opdager, at hans melodi er blevet væk. For at finde den igen, må han rejse tilbage i tiden og genetablere »Rocking Silver«.

Her er Clausen og Petersen i deres rette element. De kender livet på landevejen, arbejdsmiljøerne og storbyens bagsider og forstår at skildre det følsomt og troværdigt på film. Det gamle orkester bliver samlet. Først pianisten, der er auktionarius ved en bilauktion – sådan får »Rocking Silver« sine hjul tilbage, en bus, årgang 1956, så trommeslageren Buller, der har været i spjældet og er arbejdsløs, og sluttelig forsangeren Frank, som viser en ny og spændende facet ved Clausens talent. Sjældent har man set – det være sig i dansk eller udenlandsk film – en så overbevisende »spritte«. Hud, øjne, stemme, påklædning, replikker – alt er simpelt hen perfekt. Måske er den tilstræbte tour-de-force, hvor Frank skal klare sig en time uden en guldbajer, en smule melodramatisk og overspillet, men lad det være tilgivet. Filmens fatale brist opstår, da »Rocking Silver« kontakter deres gamle manager, som nu er i promotion-branchen. Jens Okking er en god skuespiller, og han er egentlig valgt til rollen som den store

kapitalistschuft, men rollen må nu engang have et rimeligt og troværdigt indhold. Allerede Okkings entre, da han erfarer om det genopstandne »Rocking Silver«, er pinlig: et yderst langtrukket close-up af Okking i halvhjertet skratlatter. Denne snu kapitalistbørste vil udnytte de talentløse arbejderdrengene i politisk og økonomisk øjemed, idet han i dem finder »folkets stemme«. Ja, det er meget spidsfindigt udtænkt, symbolsk og filosofisk, men publikum må værs'go tro på den! Det antagonistiske forhold mellem på den ene side »Rocking Silver« og specielt Frank og på den anden side kapitalisten Johnny (Okking) virker også noget påduttet og umotiveret, men det har sikkert noget at gøre med deres fælles fortid i 50erne. Det giver i hvert fald Johnny lejlighed til at kanøfle Frank, og det er jo noget, Okking er god til, og Frank lejlighed til at blive trådt i støvet af den lede kapitalist, og Clausen får lejlighed til at spille det forenede, undertrykte proletariet i egen høje person, og det er jo lige en frikadellerolle for ham. I denne scene kommer Frank med følgende fyndige og folkelige replik: »Du er så fuld af lort, Johnny, at hvis du fik et lavement, ville du kraft æde mig tabe 30 kg!«. Man kommer uvilkårligt til at fundere over, hvordan et lavement ville påvirke manuskriptforfatteren Clausens egenvægt. Clausens angreb på kapitalen er i det hele taget fra enhver synsvinkel infantilt. Det består i 1) at bolle med kapitalistens unge kone, hvilket på den mest usmagelige og effektsøgende måde krydsklippes med, at kapitalisten har sin Mercedes til auto-vask, og 2) ved korporlig trussel om kastrering at få en højreorienteret folketingskandidat til at modsige sig selv og omstøde sin egen tale ved et møde, hvor »Rocking Silver« er indkaldt som backing group (folkets stemme o.s.v.). Der er muligvis en vis retfærdighed i disse scener, og måske er sidstnævnte også ganske komisk, men som politisk statement må det anses for at være pauvert. »Ja, bol de rige svins koner og skær nosserne af dem, så skal revolutionen nok lykkes«, synes at være Clausens dybsindige analyse af de politiske forhold.

Skildringen af »Rocking Silver«s indre problemer er lidt mere vellykket, men ingenlunde fri for mislyde. Da pianisten langt om længe inviterer gutterne hjem til middag hos familien og afslører, at han er bøsse, er de første pinlige øjeblikke

velspillet og overbevisende, men det virker meget forstyrrende. at den i alle måder fornuftige og følsomme Benny skal tage anstød deraf, og det efterfølgende skænderi mellem Benny og Frank forklarer intet som helst, det er blot en tom facade, der viser knudemænds barske samvær. Heller ikke Franks pludselige druktur virker synderlig velmotiveret, og man har sin mistanke om, at det blot er et gimmick, der skal tilvejebringe en dramatisk motivation for at få Bennys kone – Eva Madsen fra Sylvester og Svalerne – på scenen. Dagspressen var i øvrigt meget begejstret over Eva Madsens præstation, og det skal ingenlunde modsiges, men det er altså en meget bitte rolle.

Efter al denne velfortjente kritik tør man spørge, hvad det er, der gør, at »Rocking Silver« er en mestendels underholdende og vedkommende og til tider faktisk gribende film? Svaret er egentlig så enkelt. Clausen er som alle andre mennesker, det være sig kunstnere, gøglere eller almindelige dilettanter. Når de ytrer sig om noget, de faktisk ikke har forstand på, siger de gerne noget sludder, men når de ytrer sig om noget, de har forstand på og virkelig føler noget for, er der store chancer for, at de siger noget fornuftigt, og hvis man er heldig, måske noget kunstnerisk. Trods mislyde hist og pist er forholdet mellem Benny og Frank alt i alt overbevisende. Man forstår, at den forsumpede, iltre, gamle intellektuelle frontkæmper Frank behøver den stabile, fāmælte, men følsomme Benny for at blive et helt menneske igen og genvinde sin politiske overbevisning. Og ligeledes forstår man, at den følsomme, men uartikulerede Benny behøver Franks iver og politiske formuleringsevner for at »finde melodien« og skrive hyldestsangen til sin afdøde kammerat og fremføre den for arbejdskammeraterne i Esbjerg. Og selv om nostalgien måske ikke er, hvad den har været, så er Clausen og Petersens følelser for 50ernes rock n' roll ægte og gribende. Den musikalske kvalitet er nok diskutabel, men det er en sand fornøjelse at se og høre »Rocking Silver« optræde med »Two Flies in My Eyes«, og for mig er filmens absolutte højdepunkt orkestrets old-boys-udgave af

»Jailhouse Rock« i Bullers gamle fængsel. Med nostalgien som motivation bliver selv den overdådige, apokalyptiske slutscene acceptabel. Hele ensemblet det genopstandne »Rocking Silver« incl. pianistens bøsseven, Franks fortabte søn, Bennys kone samt deres datter, der har opgivet sin klassiske musik til fordel for den folkelige trækharmonika, udbasunerer hyldesten til den afdøde arbejdskammerat: »Frihed begynder med dig selv, hvis du ikke tør, hvad så med andre?« Stemningen minder nærmest om et fortidigt socialdemokratisk massemøde, men budskabet virker jo forbavsende indadvendt. Det virker som om, Clausen ikke rigtig kan få sin ungdoms politiske holdninger til at passe sammen med nutidens faktiske forhold, og det er heller ikke filmens budskab, men dens stemninger, nostalgien og rock-musikken, der gør et varigt indtryk på publikum.

Ul S. Jørgensen

ROCKING SILVER

Danmark 1983. **P-selskab:** Film-Cooperativet Danmark 1983 ApS. Med støtte fra Det danske Filminstitut ved konsulent Jørgen Melgaard, kr. 4 mill. **Supervision:** Rumle Hammerich, Mogens Kløvedal, Hanne Mortensen, Leif Sylvester Petersen. **P-ledere:** Jacob Eriksen, Tine Hjortbøl. **Instr/Manus:** Erik Clausen. **Instr-ass:** Karen Bentzon. **Scriptere:** Annemarie Aaes, Camilla Skousen. **Foto:** Morten Bruss. **B-foto:** Søren Berthelin. **2nd unit-foto:** Fritz Schröder. **Farve:** Eastman. **Lys:** Leif »Barney« Fick. **Grip:** Henrik Buller Jongdahl. **Stills:** Roald Pay. **Klip:** Ghita Beckendorff. **Ass:** Jack Thuesen. **Ark:** Viggo Bentzon. **Rekvis:** Bjørn Hernes, Thorikild Slesbager. **Kost:** Gitte Kolvig. **Musik:** Leif Sylvester Petersen. **Sangtekster:** Leif Sylvester Petersen, Erik Clausen. **Spillet/Sunget af:** Bjørn Uglebjerg, Leif Sylvester Petersen, Jens Elbøl, Knud Jacobsen, Anders Laursen, Øyvind Dugaard, Teddy Edelmann, Eva Madsen, Sanne Gundlev, Pierre Pedersen, René Vork, Hans Frellesvig. **Tone:** Morten Bøttzauw, Morten Degnbøl, Niels Torp, Lars Lund. **Make-up:** Søren Hedegård, Grethe Mølleufer. **Medv:** Leif Sylvester Petersen, Erik Clausen, Bjørn Uglebjerg, Hans Frellesvig, Eva Madsen, Sanne Gundlev, Don Martin, Anders Laursen, Jens Okking, Claus Strandberg, Lasse Spang Olsen, Kim Skotte Christensen, Brian Jørgensen, Jonas Elmer, Peter Gantzler, Lotte Landin, Hanne Andersen, Eva Foldager Larsen, Helle Højland Petersen, Jarl Forsman, Leif Fick, Step-Jørgen Møller, Troels Berg, Katrine Jensenius, Dag Hollerup, Preben Bak, Jens Parking, Søren Koch Nielsen, Jes Busk Madsen, Pia Stangerup, Ivan »Melvis« Haagen, Rudolf Koch. **Længde:** 93 min., 2570 m. **Udl:** Nordisk. **Prem:** 9.12.83 – ABCinema + Palads + Bio Lyngbu + City (Aalborg) + Palads (Århus) + Strand (Esbjerg) + Bio (Herning) + Colosseum (Frederikshavn) + Kino (Nyborg) + Scala (Næstved) + Fønix (Odense) + Kino-Palæet (Randers) + Kino (Roskilde) + Biograf-Theater (Skagen) + Scala (Svendborg) + Bio (Vordingborg).

Leif Sylvester Petersen og Erik Clausen i »Rocking Silver«

